

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 30. junija 2022 *

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Pristojnost in izvrševanje sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah – Uredba (EU) št. 1215/2012 – Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem – Člen 11(1)(b) – Tožba, ki jo vloži zavarovalec, zavarovanec ali upravičenec iz zavarovanja – Možnost, da je zavarovalnica tožena pred sodiščem v kraju, kjer ima stalno prebivališče tožeča stranka – Določitev mednarodne in krajevne pristojnosti sodišča države članice – Člen 13(2) – Neposredna tožba, ki jo oškodovanec vloži proti zavarovalnici – Zavarovalnica s sedežem v državi članici in poslovno enoto v drugi državi članici, ki je tožena pred sodiščem območja, na katerem je ta poslovna enota“

V zadevi C-652/20,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti, Romunija) z odločbo z dne 28. septembra 2020, ki je na Sodišče prispela 2. decembra 2020, v postopku

HW,

ZF,

MZ

proti

Allianz Elementar Versicherungs AG,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi N. Jääskinen (poročevalec), predsednik senata, M. Safjan in M. Gavalec, sodnika,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za romunsko vlado E. Gane in L. Lițu, agentki,

* Jezik postopka: romunščina.

– za Evropsko komisijo A. Biolan in S. Noë, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11(1)(b) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med HW, ZF in MZ, ki so tri fizične osebe s stalnim prebivališčem v Romuniji, ter Allianz Elementar Versicherungs AG, družbo s sedežem v Avstriji, ki jo zastopa njen romunski korespondent, v zvezi z odškodninsko tožbo, ki so jo vložile navedene osebe, ki trdijo, da so upravičenci iz naslova zavarovalne pogodbe, sklenjene med to družbo in osebo, odgovorno za nesrečo, ki je povzročila smrt njihovega družinskega člana.

Pravni okvir

- 3 V uvodnih izjavah 15, 16, 18 in 34 Uredbe št. 1215/2012 je navedeno:

„(15) Pravila o pristojnosti bi morala biti čim bolj predvidljiva in morajo temeljiti na načelu, da se pristojnost praviloma določa po stalnem prebivališču toženca. Pri tem bi morala taka pristojnost vedno obstajati, razen v nekaterih točno opredeljenih primerih, v katerih je zaradi predmeta spora ali avtonomije strank upravičena druga navezna okoliščina. Da bi postala skupna pravila preglednejša in da ne pride do kolizije pristojnosti, je treba stalno prebivališče pravne osebe opredeliti kot avtonomen koncept.

(16) Poleg stalnega prebivališča toženca bi morala obstajati tudi alternativna podlaga pristojnosti, ki temelji na tesni povezavi med sodiščem in sporom, ali ki pripomore k pravilnemu delovanju pravosodja. Obstoj tesne povezave bi moral zagotoviti pravno varnost in preprečiti možnost, da bi bil toženec tožen pred sodiščem države članice, katerega pristojnosti razumno ni bilo mogoče predvideti. [...]

[...]

(18) Šibkejša stranka bi morala biti v zvezi z zavarovalnimi ter potrošniškimi pogodbami in pogodbami o zaposlitvi zaščiten s pravili o pristojnosti, ki so za varstvo njenih pravic ugodnejša od splošnih pravil.

[...]

(34) Zagotoviti bi bilo treba kontinuiteto med konvencijo [z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1972, L 299, str. 32)], Uredbo (ES) št. 44/2001 [z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna

izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42)] in to uredbo ter v ta namen predpisati prehodne določbe. To velja tudi za razlago [te] konvencije [...] in uredb, ki so jo nadomestile, s strani Sodišča Evropske unije.“

4 Poglavje II Uredbe št. 1215/2012, naslovljeno „Pristojnost“, vsebuje oddelek 1, naslovljen „Splošne določbe“, v katerem so člani od 4 do 6 te uredbe.

5 Člen 4(1) navedene uredbe določa:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

6 Člen 5(1) iste uredbe določa:

„Osebe s stalnim prebivališčem v državi članici so lahko tožene pred sodišči druge države članice samo na podlagi pravil iz oddelkov 2 do 7 tega poglavja.“

7 Člen 7, točka 5, Uredbe št. 1215/2012, ki je v oddelku 2 navedenega poglavja II, naslovljenem „Posebna pristojnost“, določa:

„Oseba s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožena v drugi državi članici:

[...]

5. če gre za spor, ki izhaja iz poslovanja podružnice, agencije ali druge poslovne enote, pred sodišči v kraju, v katerem se nahaja ta podružnica, predstavništvo ali poslovna enota;

[...]“

8 Oddelek 3 navedenega poglavja II, naslovljen „Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem“, vsebuje člene od 10 do 16 Uredbe št. 1215/2012.

9 Člen 10 te uredbe določa:

„Brez poseganja v člen 6 in točko 5 člena 7 je pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem določena v tem oddelku.“

10 Člen 11 navedene uredbe določa:

„1. Zavarovalnica s sedežem v državi članici je lahko tožena:

(a) pred sodišči države članice, v kateri ima sedež;

(b) v drugi državi članici v primeru tožb, ki jih vložijo zavarovalec, zavarovanec ali upravičenec iz zavarovanja, pred sodiščem v kraju, kjer ima stalno prebivališče tožnik, ali

[...]

2. Za zavarovalnico, ki nima sedeža v državi članici, temveč ima v eni od držav članic podružnico, predstavništvo ali drugo poslovno enoto, se v sporih, ki izhajajo iz poslovanja podružnice, predstavništva ali poslovne enote, šteje, da ima sedež v tej državi članici.“

11 Člen 13 iste uredbe določa:

„1. Glede zavarovanja odgovornosti je možno, če to dovoljuje pravo sodišča, zavarovalnico pozvati, da se udeleži postopka, ki ga je oškodovanec začel zoper zavarovanca.

2. Členi 10, 11 in 12 se uporabljajo za tožbe, ki jih je oškodovanec vložil neposredno zoper zavarovalnico, če so take neposredne tožbe dopustne.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

12 Voznik in potnik vozila sta 22. decembra 2017 umrli v prometni nesreči, ki jo je vsaj deloma povzročila napaka tega voznika. Zadevno vozilo je bilo registrirano v Avstriji in zavarovano pri družbi Allianz Elementar Versicherung, ki ima sedež v tej državi članici.

13 Trije člani razširjene družine umrlega potnika, vsi s stalnim prebivališčem v Romuniji, so zaradi povrnitve nepremoženjske škode 17. februarja 2020 proti družbi Allianz Elementar Versicherung, ki jo zastopa njen romunski korespondent Allianz-Țiriac Asigurări SA, vložili tožbo pri Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti, Romunija), v okrožju katerega je sedež tega korespondenta.

14 Predložitveno sodišče je na podlagi določb Codul de procedură civilă (zakonik o civilnem postopku) po uradni dolžnosti preverilo svojo mednarodno in krajevno pristojnost.

15 Ob upoštevanju sodbe z dne 13. decembra 2007, FBTO Schadeverzekeringen (C-463/06, EU:C:2007:792, točka 31), ki se po mnenju predložitvenega sodišča nanaša na enakovredne določbe Uredbe št. 44/2001, to sodišče meni, da je za navedeno preverjanje upošteveno pravilo o pristojnosti iz člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012, na katero napotuje člen 13(2) te uredbe v primeru neposredne tožbe, ki jo oškodovanec vloži proti zavarovalnici.

16 V zvezi s tem predložitveno sodišče poudarja, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari zavarovalnica s sedežem v drugi državi članici, ki je bila v Romuniji tožena, in sicer ne pred sodiščem, na območju katerega imajo stalno prebivališče tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ki trdijo, da so upravičenci iz zadevne zavarovalne police, temveč pred sodiščem, na območju katerega je sedež romunskega korespondenta te zavarovalnice.

17 Po teh ugotovitvah dvomi o tem, ali člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 določa le mednarodno pristojnost sodišč držav članic ali hkrati to pristojnost in njihovo nacionalno, natančneje krajevno pristojnost. Sklicuje se na različne jezikovne, kontekstualne in teleološke trditve, ki naj bi govorile v prid eni ali drugi tezi.

18 V teh okoliščinah je Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje za predhodno odločanje:

„Ali je treba določbe člena 11(1)(b) Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da se nanašajo le na mednarodno pristojnost držav članic [Evropske unije,] ali tudi kot določitev nacionalne (krajevne) pristojnosti sodišča v kraju stalnega prebivališča upravičenca iz zavarovalne police?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 19 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da kadar se ta določba uporablja, določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima tožeča stranka stalno prebivališče.
- 20 Najprej je treba opozoriti, da se – ker se glede na uvodno izjavo 34 Uredbe št. 1215/2012 s to uredbo razveljavlja in nadomešča Uredba št. 44/2001, ki je nadomestila Konvencijo z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, kakor je bila spremenjena z zaporednimi konvencijami o pristopu novih držav članic k tej konvenciji (v nadaljevanju: Bruseljska konvencija) – razlaga, ki jo je Sodišče podalo v zvezi z določbami teh zadenjenavedenih pravnih instrumentov, uporablja tudi za Uredbo št. 1215/2012, kadar je te določbe mogoče opredeliti za „enakovredne“ (sodba z dne 20. maja 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, točka 30 in navedena sodna praksa).
- 21 Sodišče pa je že razsodilo, da taka enakovrednost obstaja med členom 9(1)(b) Uredbe št. 44/2001 in členom 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012, saj je bilo besedilo prvonavedene določbe v bistvenem povzeto v zadnjenavedeni določbi (glej v tem smislu sodbo z dne 31. januarja 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, točka 36).
- 22 V zvezi z ustrezno določbo Bruseljske konvencije je Sodišče poudarilo, da je bil za okrepitev varstva ekonomsko najšibkejšega subjekta člen 9(1)(b) Uredbe št. 44/2001 formuliran tako, da je zavarovancu ali upravičencu iz zavarovalne pogodbe izrecno omogočal, da zavarovalnico toži pred sodiščem kraja, v katerem ima stalno prebivališče, medtem ko je člen 8, prvi odstavek, točka 2, te konvencije določal le pristojnost sodišča kraja, v katerem ima zavarovalec stalno prebivališče, ne da bi bilo določeno, ali je lahko zavarovalnica tožena pred sodiščem stalnega prebivališča zavarovanca ali upravičenca (glej v tem smislu sodbo z dne 12. maja 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, točka 41). Tako je bil s členom 9(1)(b) Uredbe št. 44/2001, ki je postal člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012, glede na navedeno konvencijo razširjen seznam oseb, ki lahko zavarovalnico tožijo pred določenim sodiščem (glej v tem smislu sodbo z dne 27. februarja 2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, točka 35).
- 23 Kljub razliki med besediloma, ki v tem smislu obstaja med členom 8, prvi odstavek, točka 2, Bruseljske konvencije na eni strani ter členom 9(1)(b) Uredbe št. 44/2001 in členom 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 na drugi strani, to ne spremeni dejstva, da se te določbe lahko štejejo za enakovredne, ker dopuščajo, da je zavarovalnica s sedežem na ozemlju države pogodbenice ali države članice tožena pred sodiščem kraja, v katerem ima stalno prebivališče tožeča stranka, če je – v primeru navedene konvencije – tožbo vložil zavarovalec ali tudi – v primeru navedenih uredb – zavarovanec ali upravičenec iz zavarovalne pogodbe, pod pogojem, da ima zadevna tožeča stranka stalno prebivališče v drugi državi pogodbenici ali v drugi državi članici.
- 24 Zato razlaga Sodišča v zvezi s členom 8, prvi odstavek, točka 2, Bruseljske konvencije in členom 9(1)(b) Uredbe št. 44/2001 velja tudi za člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012.
- 25 Poleg tega je treba pred odgovorom na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, glede na okoliščine zadeve v glavni stvari navesti nekaj pojasnil.

- 26 Člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 določa, da je v primeru tožb, ki jih proti zavarovalnici s sedežem v državi članici vložijo zavarovalec, zavarovanec ali upravičenec iz zavarovalne pogodbe, zavarovalnica s sedežem v državi članici lahko tožena v drugi državi članici, natančneje pred sodiščem kraja, v katerem ima stalno prebivališče tožeča stranka.
- 27 V obravnavanem primeru je po eni strani iz predložitvene odločbe razvidno, da je bila tožba iz postopka v glavni stvari vložena zoper zavarovalnico s sedežem v Avstriji, ki jo v skladu z navedbami predložitvenega sodišča „zastopa njen korespondent v Romuniji“. V zvezi s tem je treba opozoriti, da ugotovitve glede dejstev spora o glavni stvari in določb nacionalnega prava, ki jih je podalo to sodišče, v skladu z ustaljeno sodno prakso glede razdelitve funkcij med nacionalnimi sodišči in Sodiščem v okviru postopka iz člena 267 PDEU ne morejo biti vprašljive (glej v tem smislu sodbi z dne 21. oktobra 2021, Wilo Salmson France, C-80/20, EU:C:2021:870, točka 47, in z dne 21. decembra 2021, Trapeza Peiraios, C-243/20, EU:C:2021:1045, točka 26).
- 28 Vendar je treba, da bi se predložitvenemu sodišču dali vsi koristni elementi za rešitev spora, o katerem odloča, v tem okviru opozoriti na določbe Uredbe št. 1215/2012, ki določajo posebna pravila o pristojnosti v primeru sporov v zvezi s poslovanjem podružnice, agencije ali druge poslovne enote, natančneje na člen 7, točka 5, navedene uredbe, katerega uporaba v skladu s členom 10 te uredbe velja tudi za področje zavarovanj. Na podlagi predložitvene odločbe ni mogoče ugotoviti, ali tožba, ki sta jo vložili tožeči stranki v postopku v glavni stvari, lahko pomeni tak spor, vendar mora to sodišče vsekakor to ugotoviti in po potrebi preizkusiti svojo pristojnost tudi glede na navedene določbe, ob upoštevanju meril, ki so bila na tem področju opredeljena s sodno prakso Sodišča (glej med drugim sodbo z dne 20. maja 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, točki 51 in 52).
- 29 Po drugi strani je Evropska komisija v pisnem stališču poudarila, da čeprav je predložitveno sodišče navedlo, da so tožeče stranke v postopku v glavni stvari „upravičenci“ v smislu člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012, se spor o glavni stvari nanaša na neposredno tožbo, ki so jo oškodovanci, in ne upravičenci, vložili zoper zavarovalnico, tako da bi se ta določba za navedeni spor uporabljala le prek člena 13(2) te uredbe.
- 30 V zvezi s tem je treba poudariti, da je predložitveno sodišče tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, ki so člani razširjene družine potnika, ki je umrl v nesreči, ki jo je povzročil voznik zavarovanega vozila, res opredelilo za „upravičence iz zavarovalne police“. Vendar se je to sodišče v utemeljitev uporabe člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 v zadevi v glavni stvari sklicevalo na sodbo z dne 13. decembra 2007, FBTO Schadeverzekeringen (C-463/06, EU:C:2007:792, točka 31), v skladu s katero je treba „napotilo iz člena 11(2) Uredbe št. 44/2001 na člen 9(1)(b) iste uredbe razlagati tako, da oškodovanec lahko vloži tožbo neposredno zoper zavarovalnico pred sodiščem kraja, kjer ima stalno prebivališče v državi članici, če je taka neposredna tožba mogoča in ima zavarovalnica sedež na ozemlju države članice“. Določbe, na katere se tako nanaša ta sodba, pa so enakovredne členu 13(2) Uredbe št. 1215/2012 oziroma členu 11(1)(b) te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 31. januarja 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, točka 36).
- 31 V teh okoliščinah se zdi, da se člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 dejansko uporablja za spor o glavni stvari, ker člen 13(2) te uredbe napotuje na to določbo.
- 32 Zato bo morale predložitveno sodišče, preden bo morda lahko za zadevo v glavni stvari uporabilo člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012, preveriti, ali postopkovna pravila romunskega prava osebam, ki imajo potencialno pravico do odškodnine, omogočajo vložitev neposredne tožbe zoper zavarovalnico, kar v skladu s členom 13(2) te uredbe povzroči, da se uporabljajo njeni členi od 10

do 12 (glej v tem smislu sodbo z dne 31. januarja 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, točka 35). Sodišče je pojasnilo, da je napotitev v členu 13(2) te uredbe namenjena temu, da se na seznam tožečih strank iz člena 11(1)(b) navedene uredbe dodajo osebe, ki so utrpeli škodo, ne da bi bile v ta krog vključene zgolj tiste osebe, ki so jo utrpeli neposredno (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, točka 38).

- 33 Ob vseh teh uvodnih pojasnilih je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst, v katerega se umešča, in cilje, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je. Zgodovina nastanka določbe prava Unije prav tako lahko razkrije elemente, ki so upoštevni za njeno razlago (sodba z dne 2. septembra 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 34 Na prvem mestu, glede besedila člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 je treba poudariti, da je vprašanje Tribunalul București (okrožno sodišče v Bukarešti) osredotočeno na končni del te določbe.
- 35 Ugotoviti pa je treba, da se romunska, pa tudi angleška in finska različica tega člena 11(1)(b) na tej ravni razlikujejo med drugim od različic v španskem, danskem, nemškem, francoskem, italijanskem, nizozemskem, poljskem, portugalskem in švedskem jeziku. V prvem sklopu teh različic se končni del te določbe nanaša na „sodišča v kraju, kjer ima stalno prebivališče tožnik“, medtem ko se v drugem sklopu navedenih različic nanaša na „sodišče v kraju, kjer ima stalno prebivališče tožnik“. Razvidno je torej, da množina za izraz „sodišče“, kot je navedeno v vprašanju, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, v več jezikovnih različicah razlagane določbe ni bila uporabljena.
- 36 Vendar se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča formulacija določbe prava Unije, ki se uporablja v eni od jezikovnih različic, ne more uporabljati kot edina podlaga za razlago te določbe oziroma glede tega ne more imeti prednosti pred drugimi jezikovnimi različicami. Nujnost enotne uporabe in zato enotne razlage akta Unije namreč izključuje, da bi se ta akt obravnaval ločeno v eni od svojih različic, ter zahteva, da ga je treba razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (sodba z dne 10. decembra 2020, Personal Exchange International, C-774/19, EU:C:2020:1015, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 37 V zvezi s tem, kot so izpostavili tako predložitveno sodišče kot romunska vlada in Komisija v svojih pisnih stališčih, je posebej nazorna premerjava besedila točke (b) odstavka 1 člena 11 Uredbe št. 1215/2012, ki je predmet vprašanja, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, in besedila točke (a) tega odstavka 1. Merilo pristojnosti, ki ga je zakonodajalec Unije sprejel v tej točki (b), se namreč ciljno nanaša na „kraj, kjer ima stalno prebivališče tožnik“, medtem ko se merilo iz točke (a) navedenega odstavka 1 na splošno nanaša na „državo članico, v kateri ima [zavarovalnica] svoj sedež“.
- 38 Ta razlika v besedilu govori v prid razlagi, v skladu s katero je namen člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 neposredno določiti natančno določeno sodišče v državi članici, brez sklicevanja na pravila o razdelitvi krajevne pristojnosti, ki veljajo v tej državi, in torej določiti ne le mednarodno pristojnost, ampak tudi krajevno pristojnost navedenega sodišča v primerih, ki jih zajema ta določba.
- 39 Kot sta navedla predložitveno sodišče in Komisija v svojem pisnem stališču, je razlaga iz prejšnje točke te sodbe podprta z analogijo s sodbami, v katerih je Sodišče razlagalo več določb člena 7 Uredbe št. 1215/2012, katerih besedilo prav tako označuje natančno določen „kraj“ v državi

članici, v smislu, da navedene določbe določajo hkrati mednarodno pristojnost in krajevno pristojnost. Te sodbe se zlasti nanašajo na točko 1(b), prva alineja, tega člena 7, ki je ekvivalent točki 1(b), prva alineja, člena 5 Uredbe št. 44/2001 (glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 2007, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, točka 30), točko 1(b), druga alineja, navedenega člena 7 (glej v tem smislu sodbo z dne 15. junija 2017, *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, točka 46) in točko 2 istega člena 7 (glej v tem smislu sodbo z dne 15. julija 2021, *Volvo in drugi*, C-30/20, EU:C:2021:604, točki 33 in 43).

- 40 Analogijo, ki je bila tako ugotovljena s tema sodbama, potrjuje tudi poročilo P. Jenarda o Konvenciji z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 1979, C 59, str. 1). V skladu s točko 31 tega poročila se namreč člen 8, prvi odstavek, točka 1, Bruseljske konvencije „omejuje na določitev splošne pristojnosti s tem, da določa pristojnost ‚sodišč države, v kateri ima zavarovalnica sedež‘“, tako da se „[v] vsaki državi [...] uporablja notranja zakonodaja za določitev pristojnega sodišča“, medtem ko je namen točke 2 istega člena 8, prvi odstavek, izrecno določiti, da „[č]e je zavarovalnica tožena zunaj države, v kateri ima sedež, je treba tožbo vložiti pri izrecno določenem sodišču, v skladu s sistemom, ki je že bil sprejet v členu 5 [navedene konvencije]“.
- 41 Ker so po eni strani pravila o pristojnosti v zadevah v zvezi z zavarovanjem iz člena 8, prvi odstavek, točki 1 in 2, Bruseljske konvencije v bistvenem enakovredna pravilom iz člena 11(1)(a) in (b) Uredbe št. 1215/2012 ter ker so po drugi strani pravila o pristojnosti v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji in delikti, določena v členu 5, točki 1 in 3, te konvencije v bistvu enakovredna tistim iz člena 7, točki 1 in 2, te uredbe, poročilo, omenjeno v prejšnji točki, zlasti približanje na koncu citata iz prejšnje točke, omogoča podkrepitev razlage, da uporaba izraza „kraj“ v členu 11(1)(b) navedene uredbe pomeni, da ta določba predpisuje izrecno določeno sodišče in torej neposredno določa krajevno pristojnost, kot je Sodišče presodilo glede podobnih dikcij iz člena 7, točki 1 in 2, iste uredbe.
- 42 Iz navedenega izhaja, da že sama dobesedna razlaga člena 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 omogoča sklep, da ta določba določa tako mednarodno pristojnost kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima tožeča stranka stalno prebivališče.
- 43 Na drugem mestu, to razlago potrjuje analiza konteksta, v katerega se umešča navedena določba. V zvezi s tem je treba spomniti, da so v skladu s členom 4(1) Uredbe št. 1215/2012 osebe s stalnim prebivališčem v državi članici načeloma tožene pred sodišči te države članice. Prav tako je v uvodni izjavi 15 te uredbe poudarjeno, da pravila o pristojnosti iz te uredbe temeljijo na načelu, da se pristojnost praviloma določa glede na stalno prebivališče toženca, ki mora biti vedno na voljo, razen v nekaterih natančno opredeljenih primerih.
- 44 Člen 5(1) Uredbe št. 1215/2012 določa, da so lahko z odstopanjem od tega načela osebe s stalnim prebivališčem v državi članici tožene pred sodišči druge države članice na podlagi pravil, opredeljenih v oddelkih od 2 do 7 poglavja II te uredbe.
- 45 Glede, natančneje, oddelka 3 poglavja II te uredbe, v katerem je člen 11(1)(b), ni sporno, da ta oddelek vzpostavlja avtonomen sistem razdelitve sodnih pristojnosti v zadevah v zvezi z zavarovanjem, kot je razvidno zlasti iz naslova tega oddelka in člena 10 navedene uredbe (glej v tem smislu sodbi z dne 21. oktobra 2021, *T. B. in D.* (Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem), C-393/20, neobjavljena, EU:C:2021:871, točka 29, in z dne 9. decembra 2021, *BT* (Pritegnitev zavarovanca v postopek), C-708/20, EU:C:2021:986, točka 26).

- 46 Ker pristojnost sodišča stalnega prebivališča tožeče stranke, ki je določena v členu 11(1)(b) Uredbe 1215/2012, pomeni pravilo, ki odstopa od pristojnosti sodišča stalnega prebivališča tožene stranke, jo je treba razlagati ozko, kar ne omogoča razlage, ki bi presegala primere, ki jih ta uredba izrecno predvideva (glej po analogiji sodbi z dne 20. maja 2021, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, točka 49, in z dne 21. oktobra 2021, T. B. in D. (Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem), C-393/20, neobjavljena, EU:C:2021:871, točka 42).
- 47 To določbo je treba razlagati ozko, in to še toliko bolj, ker so se avtorji Bruseljske konvencije, kot je Sodišče poudarilo v zvezi z enakovredno določbo iz člena 8, prvi odstavek, točka 2, te konvencije, zunaj primerov, ki jih ta izrecno določa, izrazili proti pristojnosti sodišč kraja stalnega prebivališča tožeče stranke (glej v tem smislu sodbo z dne 13. julija 2000, Group Josi, C-412/98, EU:C:2000:399, točke od 69 do 72).
- 48 Zato ni mogoče šteti, da člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 s tem, da določa „sodišče v kraju, kjer ima stalno prebivališče tožnik“, podeljuje pristojnost vsem sodiščem države članice, v kateri ima tožeča stranka stalno prebivališče.
- 49 Na tretjem in zadnjem mestu, v zvezi s cilji, ki se uresničujejo z upoštevnimi določbami v tej zadevi, je treba spomniti, da je v skladu s sodno prakso Sodišča iz uvodne izjave 18 Uredbe št. 1215/2012 razvidno, da je za tožbe v zadevah v zvezi z zavarovanjem značilno neko neravnotežje med strankami in da je namen določb oddelka 3 poglavja II te uredbe to popraviti tako, da se za šibkejšo stranko uporabijo pravila o pristojnosti, ki so za varstvo njenih pravic ugodnejša od splošnih pravil (sodba z dne 9. decembra 2021, BT (Pritegnitev zavarovanca v postopek), C-708/20, EU:C:2021:986, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 50 Zlasti je cilj posebnega pravila o pristojnosti iz člena 11(1)(b) navedene uredbe, tako kot vseh pravil iz oddelka 3 poglavja II te uredbe, zagotoviti, da lahko šibkejša stranka, ki želi tožiti močnejšo stranko, to stori pri sodišču države članice, ki je lahko dostopno (glej v tem smislu sodbi z dne 27. februarja 2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, točka 28, in z dne 21. oktobra 2021, T. B. in D. (Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem), C-393/20, neobjavljena, EU:C:2021:871, točka 46).
- 51 Natančneje, razsojeno je že bilo, da dediči žrtve prometne nesreče, kot so tožeče stranke v postopku v glavni stvari, morajo biti deležni ugodnosti *forum actoris*, ki ga dovoljuje člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 v povezavi s členom 13(2) te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 21. oktobra 2021, T. B. in D. (Pristojnost v zadevah v zvezi z zavarovanjem), C-393/20, neobjavljena, EU:C:2021:871, točki 30 in 31 ter navedena sodna praksa).
- 52 Nasprotno pa člena 11(1)(b) navedene uredbe ni mogoče razumeti tako, da pomeni – kot navaja predložitveno sodišče – da imajo zadevne tožeče stranke možnost, da se obrnejo ne le na sodišče, na območju katerega imajo stalno prebivališče, ampak tudi na katero koli drugo sodišče države članice, v kateri imajo stalno prebivališče. Cilj te določbe nikakor ni omogočiti prakso „forum shopping“, ki poleg tega ne bi bila v skladu z drugimi cilji Uredbe št. 1215/2012.
- 53 Kot je namreč romunska vlada navedla v pisnem stališču, je varovalni namen navedenega člena 11(1)(b) že dosežen s tem, da se vsem tožečim strankam iz te določbe, in sicer zavarovalcu, zavarovancu ali upravičencu iz zavarovalne pogodbe, ponudi možnost izbire med sodišči države članice, v kateri ima tožena zavarovalnica sedež, in sodiščem, na območju katerega imajo ti stalno prebivališče.

- 54 Poleg tega je treba v skladu z uvodno izjavo 16 Uredbe št. 1215/2012 določbe te uredbe razlagati ob upoštevanju cilja prispevati k učinkovitemu izvajanju sodne oblasti (sodba z dne 9. decembra 2021, BT (Obravnava zavarovane osebe), C-708/20, EU:C:2021:986, točka 35). Iz te uvodne izjave 16 je razvidno tudi, da je zakonodajalec Unije načelo sodišča stalnega prebivališča toženca izjemoma dopolnil z drugimi sodišči zaradi tesne povezave med sodiščem in sporom. V navedeni uvodni izjavi je navedeno, da bi moral obstoj tesne povezave zagotoviti pravno varnost in preprečiti možnost, da bi bil toženec tožen pred sodiščem države članice, katerega pristojnosti razumno ni bilo mogoče predvideti. Iskanje visoke stopnje predvidljivosti pristojnosti, zlasti za toženo stranko, je prav tako omenjeno kot cilj v uvodni izjavi 15 te uredbe.
- 55 V tem okviru je treba poudariti, da dejstvo, da se člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 razlaga tako, da neposredno določa – ne da bi napotoval na nacionalna pravila držav članic – določeno sodišče, to je sodišče, na območju katerega je stalno prebivališče tožeče stranke, zagotavlja ne le, da je tako edino pristojno sodišče posebej tesno povezano z zadevnim sporom, ampak tudi, da tožeča stranka to sodišče lahko zlahka identificira in da je to sodišče za toženo stranko razumno predvidljivo.
- 56 Zaradi izčrpnosti pa je treba pojasniti, da je razmejitev območja pristojnosti sodišča kraja, v katerem ima tožeča stranka stalno prebivališče, v smislu tega člena 11(1)(b) načeloma zajeta z organizacijsko pristojnostjo države članice, ki ji to sodišče pripada (glej po analogiji sodbo z dne 15. julija 2021, Volvo in drugi, C-30/20, EU:C:2021:604, točka 34).
- 57 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(1)(b) Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da kadar se ta določba uporablja, določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima tožeča stranka stalno prebivališče.

Stroški

- 58 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člen 11(1)(b) Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da kadar se ta določba uporablja, določa tako mednarodno kot krajevno pristojnost sodišča države članice, na območju katerega ima tožeča stranka stalno prebivališče.

Podpisi